

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 ft — kr.
Félévre . . . . . " " " "
Negyedévre . . . . . " " " "
Egy hónapra . . . . . " " " "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: BARTHA MÓR.
Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.

Hirdetési díj:
Hat hasábon petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többesrör
hirdetések alk. szerint jutányos áron vétetnek fel. Bővegydíj más
den külön beiktatásért 80 kr.

Az új levélportó.

Annyi oldalról érkeznek már hozzánk kérdezősködések az új levélportó, illetőleg a filléres levélbélyegek tárgyában, hogy e helyütt kell megadnunk rájuk a választ, lehetőleg röviden. Az egyik azt szeretné, ha lenyomtatnók neki az egész postatarifát az újságba; a másik az iránt kíváncsiskodik, hogy milyen felhatalmazás alapján emeli a kormány a levélportót; a harmadik pláne azt is szeretné tudni, hogy ugyan mire is fogja fordítani az állam azt a bevételi többletet, a melyet a közönségnek ez eltitkolt újabb megadóztatásával elér s a mely körülbelül a kétmilliót is meghaladhatja. De vannak feljajdulások is. Legujabban az olaszok maledettóznak ellenük és talán nem minden ok nélkül, mert nem nyájaskodhatnak velük, mikor minden tőlük érkező s az eddigi tizkrajczáros bélyeggel ellátott levél után portóbüntetést fizetnek velünk — még pedig a magyar posta póttaksa-jelzése alapján.

Hát ezzel a dologgal, őszintén megvallva, úgy vagyunk, hogy magunk is néhány kérdéssel felelnék, a legszivebben. Az új tarifátételekkel majd csak megismerkedik a közönség, mert úgy halljuk, hogy már kikerült a sajtó alól s 4 filléren mindenütt; — de a postahivatalokban mindenesetre kapható.

Már az fogasabb kérdés, hogy milye nfelelhatalmazásalapján emeli fel a kormány a levélportót, illetve a levelező-közönség adóját. Ha csak a levelező-lap árát vesszük, ennél az emelés 15 százalék, mert négy fillér helyett öt az ára. Az ajánlási portónak 15 krajczáról 17 és

félreemelés sem megvetendő és szintén kitesz tizenhat perczentnél többet. És így tovább. A zsenialitás tehát mindenesetre kiviláglik az új intézkedésből. De ki adta meg az exequatort hozzá? A kormány ugyan azt mondhatja, hogy ez a felemelés kapcsolatosan a koronaértékbe hozatalával történt és semmi külön törvényhozási intézkedésre nem szorul. Es ebben igaza van addig, a mig nem hirdeti, hogy a korona egész pontosan fele a régi forintnak. Ámde ezt igenis hirdeti s a történet is ezt mondja: hát akkor miért nem tisztáztatik a levélportó kérdése is, illetve miért nem tarthatjuk meg a régi alapot. Mert ebben az időben be nem jelenteti s máig nyilvánosan meg sem okolt tarifafelemelésben a közönség vagy titkolt adófelemelést, vagy devalvációt sejt. Pedig egyiksem kellemes, kivált közgazdasági szempontból nem az.

Igen a közgazdasági szempont! Ez minden körülmények közt megkövetelné, hogy a posta, közintézményeink e legjobbika, nem hogy drágítsa a forgalmat, az üzleti összeköttetést, az irásban való érintkezést, hanem inkább olcsóbbá tegye, könnyítse. Ezt annyiszor megbeszélték és belátták már a nagy nemzetgazdák és kormányok is, hogy igazán csudálkoznunk kell az új rendfelett, a mely ezt az elvet elejtette. Hiszen a mennyivel olcsóbb a posta, annnyival több levelet írunk, annnyival több papírost, tintát, tollat fogyasztunk s annnyival több üzletet kötünk. A mit tehát a kincstár elveszt a vámon, azt duplán megnyeri a révén. De hát most másképp gondolkoznak az intézők.

Élvégre is tessék meggondolni, hogy a postai díjszabásnak 25%-al való emelése nem csekély dolog és sok szegény embert igen súlyosan érint. Minden olyan szükséglet, a melyre a kisembernek gyakran van szüksége, egymásután drágább lesz. A gyárosok s még a kávéosok is kartellt kötnek, e miatt az iparosok, kereskedők, emelik a napi szükségletek árát s most az állam is ezek sorába lép. Hiszen az, hogy a m. kir. posta tagadhatatlanul kitűnően szervezett intézmény és kevés ország dicsekedhetik olyan postai szolgálattal, mint mi, — s különösen azóta ilyen, mióta olcsó portókat használ, de ez éppen azért nem ok arra, — hogy a postabéreket emeljék. Mert hiszen akkor azt a mindenesetre tekintélyes többjövédelmet, a mely az áremelésből majd befolyik, a postai személyzet javadalmasására kellene fordítani. Már pedig — sajnos — ez eszébe sincsen a kormánynak.

Az elv igen egyszerű: A mint a postaszolgák, postai alkalmazottak és tisztviselők annyi bérért is mint a menyit kapnak, szolgálják a postát, éppen úgy a közönség tovább is használja a postát, ha felemelik is a postai vitelbért.

Afféle tengerinyul szerepét viseljük mindannyian. A postát igénybe vevő közönség egyaránt. Hol kis, hol nagy operációkat végeznek rajtunk s mi azért becsületes tengerinyulak maradunk. Azaz, hogy adófizető polgárok.

Ennek a tudatában szintén aggódva kérnök, ha legalább pontos, részletes tarifával ismertetnének minket. Nehogy

Gyász-magyarok.

— A «Debreczen» eredeti tárcaja. —

L. né Fejny-tól.

Nem a 955-ik évben az augsburgi csatából menekült hét magyarról akarok szólni, akiket gyász-magyaroknak, magyarkáknak, gyász-vitézeknek is bélyegzett saját nemzetök, mert a tuleró (ita) levett magyar seregből, biztos halál elől menekülve, hazafutottak.

„Miért nem haltatok meg ti is ott a csatamezőn hősi halállal?», vetette szemökre a nemzet; aztán elszedték javaikat, szolgálásra kárhoztatták; még unokáik is sátorról-sátorra koldultak, míg egy könyörülő lélek a Szent-Lázár klastromba helyezte el. De a nemzet rásütötte bélyegét és gunnyal sz. Lázár szegényei-nek nevezte. Minden magyar ösméri a hét «gyászmagyar» szomorú történetét; de kevesen elmélkednek felette.

»A hazaért halni édes és gyönyörű. Hát kimélve vért és életet, a hazaért élni és tenni? Megfelel e kérdésre, lelkiismeretet meg-rázólag, az angol-bur háboru alkalmából az

angol anyák gyásza, mely felzudul, hogy fiait biztos halál elé viszik.

És mi gyűlöletet éreznék sziveinkben s még most is a szegény gyászleple alatt tartanak a biztos halálból menekülő, mintegy öngyilkosságot kerülő gyászmagyarjaink «porainak emlékezetét?»

Mit is tett volna még az a hét ember óriás győztes tömeg ellenében! A helyet, hogy a Lech folyamba, vagy feigyujtóit falvak tüztengerébe vesszenek: Bulcs és Lelhel két törzsének megmaradt hét fia — haza tért. Haza hozta harcban edzett karját és tapasztalatokban gazdagult elméjét a hazának más, jobb alkalomra!..

Nem így értette fiait a nemzet! Mert a büszke hős magyart szilaj, konok vére elragadta akkor is.

Nagylelkűsége, vagy lelkesülése indulatos lángokba csapott fel, ha lelkét egy eszme leköltötte. Lázának hevében megrögzötten vallja ma is elvét halálig s ki ellene tenni mer, — az gyűlöletét, bosszuját hívja ki, legyen bár «aját vére is. A hazaszeretet lángjában hét, öngyilkossággal már egyenértékű halált kerüli

fiát megvetette a nemzet akkor. Ma pedig?.. Babért fon a magyar, öngyilkosainak koporsójára; amivel növeli az áldozatok számát, amidőn e nemzet sorai között is fölcsapott az önelpusztítás mániakus láza, akik gondolkodni felednek tetteik súlyáról és ezek helyrehozásáról, amivel tartozának a megbántott közérzületnek.

Százával beszélnek a sírdombok: mi okból, mi módon hatrúltak meg lakóik az élet küzdelmeiből. . . . s a szegény megbántott félremagyarozott «gyászmagyarjaink» emlékét borító gyász, ezekre a halmokra fogja egykoron az erkölcsi igazságszolgáltatás borítani.

»Gyász-magyarok-n a knevezom én az öngyilkos magyarokat, hisz az önelpusztítás legsötétebb gyászt hagy maga után!

Ti, kiket egy eszme vagy szenvedéy rabbá tett, lenyűgözve, megsemmisítette férfi erőitök — rólatok akarok szólni.

Hősien a »hazáért halni édes, gyönyörű! De a hazáért élni s tenni ma már — úgy tartom — még dicsőbb. És a magyar mégis százával oltja ki életét, hogy lerázza egyéni

büntetés-pénzeket kelljen fizetni a hibás bélyegezésért.

Rabsegélyző egyesület Debreczenben.

Irta: Csiky Lajos.

Múlt évi november hó 14-én egy felolvasást tartott a sorok írója a debreczeni Jogász- és tisztviselői kör helyiségében. Vallás és emberszeretet a fogházügy szolgálatában cím alatt, melynek végén egy rabsegélyző egyesület alakítására hívta föl a nemes városnak társadalmát, első sorban természetesen a jogász és tisztviselői társadalmat.

A jelenvolt fényes közönség meleg rokonszenvvel hallgatta és fogadta a felolvasó fejtegetéseit, s a táblai elnök, mint a körnek is elnöke, tehát városunk első biraja s messze kimagasló vezéralakja felszólalására el is határozta, hogy mozgalmat fog ebben az irányban indítani.

Folyó hó 21-én vasárnap délelőtt aztán összejöttek többen a királyi főügyészség hivatali szobájában s a sorok írójának előterjesztésére kitűztek a megalakítandó rabsegélyző egyesület alapszabályainak körvonalait s egy bizottságot küldtek ki, mely készítsen felhívást Debreczen és vidéknek társadalmához, hogy alakuljon meg ezen új humanus intézmény, mert egyike ama nagy emberbaráti mozgalmaknak, melyeket az új kor szelleme olyan kiváló előszeretettel ápolgat.

A november 14-én született leány nem halt tehát meg. Sőt nem is aludott, de várnia kellett eddig, hogy teljes ékészfűtel léphessen a világ elé. Mert mire a felhívás készszen lesz, az alapszabályokat is minden részleteiben egybeállítja az erre kiküldött bizottság.

Lesz tehát Debreczennek is rabsegélyző egyesülete.

Jól hallom, hogy azt mondja erre a régi táblabírói szellem, hogy mire való ezen új humanus intézmény? Hogy ezzel még több embert rávezessünk a bűn útjára; hogy ma is annyira el vannak már kenyéztetve a rabok tiszta czellákban, jó kosztjukkal, hogy akár hányan szabad állapotban nem lévén olyan ellátása; vis zakiváncokzik a fogház falai közé,

bűneinek terhet, vagy hogy e hallgattassa fájó szívét . . .

És a haza! . . . És a család! . . . Ki védje meg?!

A gyermek létért nem könyörög . . . a szeretet édes gyümölcséket mosolyg felénk! Embert életre alkotni! Is eni erő! a létért küzdeni szülői kötelesség; de ovis, védeni minden élő állati lénynek ösztöne. Hat a lelkes ember már mélyebben sütyedt, eldobva magát kötelességeit?!

Zola a „Négy evangélium“ ciklusának egyik kötetében „termékenység“ címen a francziák gyermektelen-égét, hazájának elpusztulásával hozza kapcsolatba. És mi — Magyar Nemzet — oly sokan vagyunk-e, hogy a honnak fia, kedvére elhagyja a hazát . . . Férfiről szólok, az emberről, ki az élet útját törli, a nő mellette haladva tart. Szerető nő a férfi szívével érez, szemével lát, lelkének világát a férfi uralja s e hata ma folytan magát elpusztítva a férfi — nőt is öl.

Ébredjtek hát fanatikus lázatokból magyar hazam fia, mert rátok borul az ítélet, hogy gyávák vagytok s ti fogjátok korunkban a nemzet „gyász-vitézeit“ jelképezni! . . . A halálra szembé állni, az utolsó serleget fenéig kiüríteni, kell erő . . . nyugodt méltóság. De ezt az erőt megtartani a hazafi kötelesség tere, a hol meglehet talán csak egy szalma szálát tohatsz a másik flé . . . aztán ismét egy másik szálát és úgy a többi . . . míg az összesített munkával kazlat építsz fel . . . de az a tudat, hogy ehhez az építéshez te is járulál akaratoddal, megfeszített erőddel: gyönyörű, dicsőséges, boldogságot ad.

s hogy azt elérhesse, újabb és újabb bűnök elkövetésére határozza el magát.

Én azonban tudom, hogy a mai modern jogásztársadalomnak, az igazi bíró — világnak nem ez a felfogása. Nem lehet ez a, felfogása annak a társadalomnak, mely a foglyok lelki életének nyilvánvaló aival beható ag hivatásszerűleg foglalkozik, mely tehát látja azt a lelki nyomort, azt a szánalomraméltó benső vergődést, mely a mi foglyaink érzelmi világán át és át hullámszik.

Szíveskedjenek a mi ügyünk esetleges ellenei belátni azt, hogy roppant nagy különbség van egy csavargó, egy otthontalan csirke-tojvaj és egy igazi nagy bűnös lekiállapota között, kit nagy bűne megfosztván otthonától, magános czellája néma csöndjében ráér elmélkedni elkövetett bűneről és sira hatja elvesztett boldogságának édenét.

Idestova tíz év óta vagyok fogházi lelkész, s járom a nyomorultak czellait, legjobb tehetségem szerint tanulmányozván azok szerencsétlen lakóinak szomorú lelki állapotát.

Leikemre mondom, nem találtam foglyaink között egyet sem, ki nem sóhajtozott volna elvesztett szabadsága után, s ki, ha esetleg másodsor is visszakerült oda, azért tette ezt, mert visszakiváncokozott a fogházunkban élvezhető jölet után. Pedig ott csakúgyan humanus bánásmódban részesül a fogoly. Azt azonban láttam, és hallottam, hogy egy foglyunk, ki párbajvétség miatt 2 vagy 3 hetet töltött fogházunkban; ki mint uri ember, ottan minden lehető kényelemben részesült; kit barátai, természetesen a kir. ügyészség engedélyével, mindennap többen is meglátogathattak; ki a fogház belsejében szabadon járhatott-kelhetett, szabadon beszélgethetett a fogházi tisztviselőkkel és az őrszemélyzettel; ez az uri ember keservesen panaszolta, mennyire rosszul esik neki az, hogy egy ajtót, a fogházba bevívő ajtót, a fegyveres őr miatt nem közelíthette meg, nem nyithatta ki s hogy milyen keserves érzés volt neki az, mikor az estve lezártával be kellett menni czellájába s reá zártak annak nehéz ajtaját.

Bizony, higgye azt meg én nekem mindenki, vehetetlenül nehéz büntetés a szabadságnak huzamosabb ideig való elvesztése, — s ugyan kinek a szíve ne esnék meg egy olyan életfogytiglan való fegyházra ítelt nyomorultnak szánalmas állapotán, kinek neve után

Maradjatok hát a tettek terén — ehez kell a valódi férfi erő! . . .

A két gyász magyarnak, X. város halottas kamarájában, kiket az öngyilkossági kör elragadott hiába mondjuk mar ezt.

Két daliás magyar volt . . . Ma már hullt! . . . Az egyik ifju halott még alig lett nagykorúvá.

Nagy létték várasára jogosító arcán, marványonásain, büszke nyugalom ült, mint a ki munkáját igen jól végezte . . . János nagyműveltségű család-utolsó sarja, gondosan örökös atyai, s gyöngéden szerető anyai karokból lépett az életbe. A nagy világ zajában azonban vért elvezettek mámorra, szenvedélyes szívét a szerelem laza gyújtotta lángokra s a csöndes szerető család körből kilépve zajos élvadás társaságba merült. Az ellentétek benyomása még is megrázta az ifju szívét, lelkét fölébredt benne az önvád kínzó fullánkjaival, de fölébredt a magyar vér temperamentumának büszke dacza is.

Mért kellene neki elzúlni . . . Hiszen egy pohar bor nem a világ . . . És ment a vig czimborákkal — föltéve, hogy rövid időre ő visszatér. Meg is kísérelte; de a kompanya egyik veteránja nyulfinak nevezte s erre aztán lázba jött a magyar vére!

— No hát ki a legény a gáton? Már ekkor nem mozdult, fusson meg a másik. Meg is futott a czimborra hajnalfele, mikor már a csillagok is elbujostak. János pedig hősi diadallal kiáltott: »Bort ide!«. De talán nem is jó ez a bor . . . Ott rezeg egy fájdalom a lelkének mélyén.

Mért csalogatta hát az a leány? . . .

törzskönyvünkbe ez van beírva: »kiszabadul halála óráján«, vagy a ki hosszú éveken át otthon hagyott szegény családját, kenyer és tüzhely nélkül hagyott édeseit, kicsiny gyermekeit siratja.

Higgye meg én nekem mindenki, hogy szánalmat érdemel az a szerencsétlen társadalom, a melynek a mi elítelt foglyaink a tagjai.

Mit akar a mi alakítandó rabsegélyző egyesületünk?!

Három czét akarunk az elé kitűzni.

Segélyezni akarjuk az elítélteknek otthon maradt nyomorgó családját, éhező ártatlan gyermekeit. Meg akarjuk előzni ezeknél, kenyeret adva kezükbe, a kísértések által bűnre vezető alkalmakat. Mi jobb: megelőzni-e, vagy büntetni a bűnt? feleljen erre mindenki legjobb lekiismerete szerint.

Tanítani akarjuk felállítandó rabiskolánkban a szükséges elemi ismereteket a teljesen tudatlanokat. Vajjon nem használunk-e — az emberi társadalomnak, ha letartóztatásuk ideje alatt megtanítjuk írni, olvasni, számolni s egyéb elemi ismereteket azokat, a kiket talán teljes tudatlanságuk hajtott a bűn útjaira?

Munkát, becsületes elfoglaltatást akarunk szerezni a fogságból kiszabadulóknak s oda akarjuk nevelni a társadalmat, hogy ne viselkedjenek föltétlenül elítéltelek a fogházból kiszabadultak iránt.

Mert jegyezze meg a mi társadalmunk azt, hogy nagyon sok szegény foglyunkra hatalmas és nagy iskola ám a mi fogházunk s jegyezze meg azt is, hogy nem minden kiszabadult foglyot tartunk mi érdemesnek a segélyezésre, vagy arra, hogy őt valamely családba, vagy műhelybe való főlvetelre tudnánk és fognánk ajánlani.

Alapszabályilag kilészen az mondva, hogy csak azok részesülnek a felállítandó rabsegélyző egyesület áldásaiban, a kik családjokban vagy, magok rá vannak arra szorultva s a kik, mint megtört lelkek, erre magukat teljes mértékben érdemeseknek tartják.

Szükségesnek láttam, hogy e pár sorban ecseteljem a létesítendő nagy humanus egyesület alap gondolatait.

A szabad emberi társadalmon van a sor, hogy könyörüljön meg a nem szabad emberek szánalomra méltó társadalmán. A kor kívánalma ez, mert mindenütt így látjuk a

hogy irt . . . milyen szerelmes leveleket! És árnya a mélységes bánatnak vonul el a leikén s hogy erővel ragadja ki magát »Nesze cigány ez a bankó! Dal kell dalba ömlik a bulé . . .

Lágyan mámoriton emelkedk az édes magyar nótá; de ő csak úgy érzi, mintha szerető szülői kerő, esdő hangja volna . . . Mit háborgatja őt a vád . . . egyszer csak mulathat kedvére . . . De csak nem megy . . . A becsületes magyar szív a tisztesség jogait követeli . . . s mikor magasba csap a hegedő hurja, följajdul a szív fájdalma:

»Beteg vagyok gyógyítani nem lehet.« Aztán leborul és sir keservesen . . . Milyen különös műtátság is ez . . . A férfi lelke soha sem feleli . . . talán hideg szívvel nem érezne olyan mélységesen . . .

De faj a szív, leküzdödni nincsen akarata, hát szükségli a mámorító fájdalmas dalt. Talán az lesz a vigasza. És megy, megy újra a czimhorák közé.

Mikor a mulatóba lép, rábuzza a cigány. Ösmérik már őt ott . . . Gyújtó, lázas magyar dal fogadja . . . »Bort ide hát! lekesítő égő lángot s a meggyuladt szívnek édes mámort! . . . Ki bánja . . . fizetem . . . itt a nevem!« És most nőtt a bankó halmazzal, ösmérik az apját, meg az örökségét. »Negyságos uram mennyi kell . . . százaz vagy ezres? . . . A váltó csak másnap szerepel!« Felkínálkozik az uzsorás, János átlátott az uzsorás lelkén . . . szeretné torkon ragadni . . . de mást gondolt.

»Svarcz uram! úgy látom sok a pénze . . . jöjjön hát had adom a bankot, kétezer korona.«

müvelt külföld legkülönbözőbb országaiban s így van ez hazánk több más vidékén is. Miért maradnánk hát e kérdésben messze a legjobbak háta mögött?!

A képviselőház ülése.

Tegnap — Jan. 22. — amint jelezve volt ülésezett a képviselőház.

Elnök P e r c z e l Dezső a jkv hitelesítése után a beérkezett feliratokat és kérvényeket mutatatta be, melyek a kvóta emelés ellen a pálinkaivás korlátozása, tisztviselők fizetésemelése s a közegészségügy államossítása érdekében intézettek. Kiadattak a kérvényi bizottságnak.

N e m é n y i Ambrus a pénzügyi biz. előadója bemutatta a pénzügyi bizottság jelentését a lelkészi jövedelmek kiegészítése, és az egyetemi építkezések részére szükséges póthitel-javaslatról. Annak idején napi rendre tűzik.

S z é l l Kálmán min. elnök benyújtotta a zárszámadási bizottság jelentését s az állami háztartás 1888—97 évi eredményeiről.

Következett az u j o n c z m e g a j á n l á s r ó l szóló javaslat harmadszori olvasása.

P e r c z e l Béné jegyző olvasta fel e javaslatot.

A Ház elfogadta s a jegyzőkönyv ezen részét hitelesítve azonnal átküldték a főrendiházhoz.

Azután jött a k v ó t a döntés.

A kvóta királyi döntésének vitájában először Polónyi Géza szól s kijelentette, hogy illő tisztelet hangján fog szólni a királyi döntésről, de azzal a nyomatékkal, amelylyel meg kell bírni az alkotmányos király esetleges tévedését. Hozzátette, hogy csak egyéni meggyőződését kívánja kifejteni. Helytelennek tartja, hogy az alkotmányos faktorok helyett már harmadszor a felség dönt a két állam vitás anyagi ügyében, amit régebb és mai közjogi írónk csak mint ultima ratiót tudtak elképzelni. Most már azonban ez a döntés nem sporadikus jelenség, hanem egymásután harmadszor ismétlődő p o l i t i k a i - s z o k k á s s á l t. Ilyen körülmények között politikailag nem helyeselhető a döntés. Azonban hogy áll a dolog törvényünk szerint? Az

1867: XII. t.-c. szerint a király döntése csak akkor jogosult, hogy ha a két parlament nem tud megegyezni a kvótában. Amint a megegyezést határozat fejezi ki, úgy a meg nem egyezést is csak határozat fejezheti ki.

Azonban nálunk a kvóta javaslatot levették a napirendről. Ausztriában pedig a parlament elnapolták és így kormányzati intézkedéssel lehetetlenné tették a határozat meghozatalát. Ilyen formán a lehetetlenebb állapotok jöhetnek létre. Pl. lehet kvótabizottság amely 50—50%-ban egyezik meg a kvóta dolgában. A magyar parlament ennek ellene szegül, mire a király elnapolja az országgyűlést. Január eszéje elkövetkezik s szükség van kvótára, hol a király dönt. Dönt 50—50% mellett, mert hát a kvóta-bizottságok is így egyeztek meg. Hol van a müvelt világban az a jogtudós, aki ezt helyeselné?

Transzvában talán l jegyezte meg Széll Kálmán kormányelnök.

Polónyi Géza: Örül, hogy a kormányelnök keres okulást. Megtanulhatja, hogy nincs szükség közös hadseregére. Nemzeti hadsereg hatalmas és erős hadat ver most meg Dél-Afrikában. De em ott, sem máshol nincs jogtudós, a ki a döntés ilyen elkövetkezését helyeselné. A király ekkor már nem választott bírót, hanem oktrojált bírót, a ki rá erőszakolja magát a két államra. Elnapolja a parlamenteket, hogy dönthessen. Milyen adatok alapján döntött a király? Milyen adatokat terjesztett eléje a kormány? Talán...

Széll Kálmán kormányelnök: Varja meg mig megmondom.

Polónyi Géza: Talán a kvóta bizottság adatai alapján? A kvóta-bizottság adatait a törvény szerint a parlament felülvizsgálja, mert hát megegyezéset esetleg ratifikálja. Mar most a kormány átvette ezeket az adatokat, anélkül, hogy a parlament ezeket az adatokat elfogadta volna. Mi jögon? A kormány a törvényhozás végrehajtója. Mi jögon terjeszt a felség elé olyan adatokat, a melyeket a parlament nem fogadtak el? Hiszen ilyenformán a kormány olyan adatokat terjeszthetne a felség elé, a melyent akar. Az országgyűlés esetleg kvótabizottságot sem küld ki, a király olyan kormányt nevez ki, a melyent akar s a király kormánya adatai alapján olyan kvótát állapít meg, a melyent akar. Erre nézve jellemző Forst osztrak képviselő

nyilatkozata, a melyet az osztrak képviselőház nyílt ülésén tett. Forst az osztrak kvótabizottság tagja volt s deczember 14-én kijelentette, hogy Clary gróf kormányelnök a kvóta-bizottságban azt a bizalmas kijelentést tette, hogy ha 1900-ra a királynak döntenie kellene, akkor 35 százalék mellett dönt. Széll Kálmán akkor már kormányelnök volt s a döntést, a mint most látszik, másképp javasolta. Kérde Pulszkyt, ki volt az az államférfiu, a ki a felelősséget a döntésért hajlandó volt magára vállalni. Javaslato terjeszt be:

Miután a miniszterelnök ur által bemutatott felségdöntés az 1867. XII. tcz. 21 §-ában megállapított előfeltételek mellőzésevel keletkezett és miután az 1867. XII. tcz. 25 §-ában körülírt alkotmányosság alapelvei Ausztriában a felségdöntés idején hiányoztak, e nélkül pedig sem a közügyek, sem az azokhoz való hozzájárulás aránya alkotmányosan nem is tárgyalható: mondja ki a képviselőház, hogy a miniszterelnök ur, átiratát tudomásul nem vezi és a felségdöntés törvénytelenségének hódolat teljes tisztelettel való kifejtése céljából ő felségéhez feliratot intéz, a melynek javaslatba hozatala céljából egy 25 tagu bizottságot küld ki.

Utána felemelkedett H ó d o s s y Imre, ki Polónyival szemben védelmezte a döntés korrektségét és az adatok teóriáját illetőleg arra az álláspontra helyezkedett, hogy ő felsége maga válogathatja ki az adatokat, a melyeknek alapján meghozza a döntést.

K o m j á t h y Béla röviden Polónyi Géza álláspontját támogatta, mire

S z é l l Kálmán miniszterelnök szólalt fel és Polónyi érveléseinek megczafolására törekedett. Hangsúlyozta, hogy bármilyen döcögős és egészségtelen is jelenleg az osztrak alkotmányosság, az megis csak funkcionál és így az 1867-ik XII. t.-c. előirta helyzet meg van adva.

A korona döntésének be kellett következni, mert az osztrak parlament — bár meg volt neki adva a lehetőség, hogy a magyar országgyűléssel tárgyalhasson — de mer. nem akart, biztosan nem is tudott vele megegyezni, és így a döntésnek be kellett következni. Az adatok előterjesztésére pedig a kormány fel volt jogosítva, mert a kormány képviseli a nemzetérdekeit felelőssége tudatában. A 35. százalékos kvótaigéretre nézve pedig

A mulató minden vendége oda nézett... Svarcz Kobi menne is, nem is, végre rá bízta magát... Lesz ő is gavallér... Az ily lélek mindent eltanul; a magyar büszke erre is...

... Kétszáz koronát teszek... Kobi egyszerre ki is vágja. Aztán bankot üt de el is fuccsolja... Jánosé lett az ezüst halmaz... a zsidó kotródik még bukkertit is csinál... hisz a nagyságos ur hónap duplán megfizeti... János meg oda szól: «Nesze cigány a pénz...» Sirri a hegedű busan keservesen, mintha egy elveszett léletet temetne... Aztán hullámokat ver a nótá... Kezddők a pezsgőélet, a dévaj táncz...

János másnap úgy emlékszik, hogy puha kar ölelte s várja a széke lány... Talán nem is menne... De hát megigérte... Már nem bánja a vád... Hány él ehhez hasonlóan... megszokta ő is. A bort nem szereti... de issza... megszokta a natúrja... De mikor a szesz lehuzza pillait s lomha sulylyal száll a lelkére — keresi önmagát az ember. Több szellemi erőt fecserelt ez ifju az eszmék összhangja, a gondolatoknak kapcsának megtalálására, mint hogyha napokig tanulmányaiban buvárkodnak... Még is kinevetik... Ez az a mi ugy fáj... Erre a sebre kell az ölelő kar... az édes csók szerelmi láza. Így érzi ezt valaki... Valakije annak a lánynak...

Elnézi, nótáit hallgatja... Aztán egy másik lánynak a képe tűnik a lelkébe... De ezt már más viszi oltárhoz...!

Egyszer aztán Jánosnak sürgönye érkezett: meghalt az édes jó anya...

Néma csönd fogadta otthon abban a hajdan derűs kis szobában. Alig mer a koporsóhoz lépni... úgy vélte neheztel a halott... Mikor aztán az atya dorgálta, könnyelmű életét s elmondta, hogy a beteg utolsó szava is a fia neve volt, hát fölszakadt könybe a fájó szíve.

Ugy sir olyan keservesen... Most bontotta csak föl az otthonból kapott utolsó hívó leveleket... Hogy erre mulató napjain ugy reá felejtett!

Aztán kísértette, üzte a vád, a megszegett kötelességérzete... El hát csak el — messze — idegenbe.

Az atya megrázta ősz fejét... Valamit sejtett, valami keserűt. De elnyomta lelki bánatát, egy gondolat ragadta meg: pénzt szerezni... megmenteni azt a fiut... Ilyeokor pedig az ember sóváran kezdi tekinteni a mas vagyont, forrást keres, pénz forrást — tágas lelkiismerettel is... Ezer neme van az uzsorának; tisztességudás álarczában is jár ma napság... Ne kutassuk — nagyon csunya kép!...

... Mi az... Miért zúgnak a baranok olyan méla busan, mintha egy nemzetnek a gyászát hirdetnék? Fekete lepellel takart paripák viznek egy «gyász magyart» egy család mérhetlen gyászát, egyetlen gyermekét — Jánost.

Domboru, érczöntetű fényes koporsóján halmaza van a virágkoszorúknak; lecsüngő nehéz selyem szalagokon egy-egy bucsuszó. A

kiserők kebléből feltör egy-egy fájó sóhaj. — «Szegény szegény fiu!» lebben el az ajkakon. — Miért tette... mi vitte rá? És kutatni kezdik az életét. «Szerette azt a lányt... meg a mulatságot!» egyebet nem tudnak... Ki láthat a szívnek legmélyére... Pedig a szív, az az eltevedt szív ruzta fel a lelkiismeretét...

De hetyke, daczos lelke mégsem engedett... «Nem nemul el a kin?»... hát el nemul az élet!... s az akarat erő higgadt nyuzalmával, egy jól célzott golyóval megszakadt a szív! Nem küzdött magas eszmékert — a honszabadságért — önmaga szerezte, a lelkén viselt, nyugodni nem bíró kinja törte meg. És a golyó mást is talált: elhordta az atya reményét boldogságát is.

Egy kiosi széke lányt is temettek másnap övéi... Ezt is az a golyó érte... Letört a gyöngö virág!...

A halot'as kamramásik «gyászmagyarja» az életkor delén, erőteljes férfi alak. Oh kíméljük titkát... két család szentélyének titka az... Az egyik asszony átka mar elnémult, csak a másiknak folynak könnyei. S ti, az élet hullámiba dobott gyermekek?... ti csak feledjétek... feledjétek!...

A költő is engesztelőleg szól, bár ajka remeg...

«Beteg a világ, nagyon beteg!...»

Manapság is vannak és pedig számosabban — társadalmunknak meghátrált, de az öngyilkosságba futó — «Gyász-magyarjai!

röviden kijelenti, hogy e tekintetben szolidáris azzal, — a mit e tárgyban L u k á c s pénzügyminiszter már egyizben itt a házban elmondott.

A jobboldal zajosan eljenzett, mire Polónyi a Ház óriási derűtsége között konstataita hogy ez az első alkalom, melyben a min. elnököt az egész kormány párt lelkesen meg éljenzi.

Ezzel a vita ki volt merítve. A Ház többsége tudomásul vette a királyi döntést és eivette Polónyi határozati javaslatát.

Az ülés második részében a Ház minden vita nélkül elfogadta a házszabályrevizó-bizottság munkáját, melyvel ez a házszabályokat a kuriai bírásoknak megfelelően módosította.

Napirend megalakítása után az ülés 2 órakor véget ért.

A képviselőház legközelebbi ülése
pénteken e hó 26-án déli 10 órakor lesz, melynek napirendjére a következő tárgyak vannak kitűzve: A lelkesi jövedelem kiegyenlítéséről szóló 1898. XIV. t.-cz. végrehajtáshoz az 1899. évre szükséges póthitel engedélyezéséről és az egyetemek számára az 1897. évi XXV. t.-czikkel engedélyezett telekvásárlások és építkezések többletköltségeinek fedezésére szükséges póthitelről szóló törvényjavaslatok, a zárszámadásvizsgáló-bizottság jelentése az 1898. évi állami zárszámadásról, valamint az aldunai vaskapuszabályozás 1898. számadásáról és végül a gazdasági bizottság jelentése a képviselőház egyes hivatalnokainak illetményi rendezése iránti kérvényei tárgyában.

Törvényhatóságok a kartellek ellen,
Ismeretes az a visszaélés, a mely nemcsak a versenyt kizárja, hanem az üzleti világban az egyik félt kényszeríti, hogy a szükségelt cikkekért, az eladó által oktrojált árt kényszerűleg megfizesse. A k a r t e l l, a mely visszaélés oly nagy tért foglal már el, hogy boszszantó és karos voltára lehetetlen reá nem fordítani a figyelmet s védelmet nem keresni ellene ugy társadalmilag, mint törvényhozás útján. A mozgalom megis indult. Nagyvárad sz. kir. város törvényhatóságának jut osztályrészül, hogy útjára bocsássa a kartellek ellen tiltakozó köriratát. Az erre vonatkozó indítvány már beuyjuttatott s abban felirat van javaslatba hozva a kereskedelmi miniszterhez az iránt, hogy a kartell törvényhozás szabályozásának elodázhatlan kérdése minél előbb tűzessék napirendre. Egyuttal javasolja az indítvány, hogy hasonló felirat iránt az összes törvényhatóságok keresztesseak meg.

A háboru.

A buroknak a T u g e l á n átjött és legelőbb Ladysmith felszabadítására törő angolok elleni győzelméről szóló hírek nem valószínűk, mert csak az a való, hogy élet-halál harcz foly a két hadsereg közt, amely még mindeddig el nem dönt, legalább a táviró nem hozta meg eldőléséről a hirt. Hogy mily kemény a burok ellentállása, mutatja már az is, hogy az angolok nem tudnak egy napon 1000 yardnál előbb nyomulni, mert a burok lépésről-lépésre megállítják őket.

Angol távirat S p e a r s m a n s - K a p p b o l :

Clery és Hart tábornokok tegnap tartós ütközet után 1000 yardnyira nyomultak előre és szabadbort ütöttek. Az éj folyamán a burok szabálytalan puskatűzelést folytattak. Az angol előőrsek nem visszvonozták a lövéseket. Napkeltekor az ellenség erős lövöldözést kezdett. Az angol ágyuk, a melyek mellett a csapatok éjjel táboroztak, viszonozták a lövöldözést és csakhamar ismét teljes erővel megkezdődött a harcz. Az angol tábori tüzérség tömegesen szórta srapeljeit az ellenséges sánczok közé. Az első halmot szuronyszegezve vették be az angolok. Az ellenség visszahúzódott a legközelebbi halomra. A burok ágyuzása kissé gyöngült, valószínűleg azért, mert nem volt elég lövészerük, de a puskák durrogása

egész nap hallatszott. Az angolok az ellenségnek három állását vették be.

Ez a tudósítás habár angol forrásból ered, ellentmond ama másik tudósításnak mintha a burok már elvesztették volna bátorságukat, mert ilyen ellentállás nem ezt, hanem ellenkezőleg, majdnem kétségbeesett, de nem rezignáló lelkiállapotot mutat.

Még továbbra istehát várakozásban kell lennünk a naponkénti nagy ütközetek eredménye felől.

A német császár a háboruról.

A tartománygyűlés elnökségének fogadtatása alkalmával Vilmos császár nagyon érdekes nyilatkozatot tett. Dicsérte a burok sikeres taktikáját, kik kard és szurony nélkül, csakis kőtűnő fegyvereikre támaszkodva, melyeket bravurozottsággal kezelnek, indulnak a háboruba. Egyuttal azonban a német császár élénk sajnálkozását fejezte ki a felett, hogy angol részről oly sok katonatiszt esett el és hogy Anglia legjobb családjai a hozzátartozóik hősi halála által mély gyászba sodortattak. Végül a császár panaszkodva említette a német sajtó magatartását a transzváli kérdésben, a mely neki szerfelett megnehezíti az Angolországgal való surlódásokat kikerülni. A császár hivatkozott Bismarck herczeg ismeretes szavaira: »Azokat az ablakokat, melyeket a mi sajtónk bever, nekünk kell megfizetnünk.«

Színház.

Bernardó Montilla. Ismeretes a menete Echegaray darabjainak. Mélyen gondolkozó ésszel kiragad egy ismeretlen világba, vagy mondjuk, talán az ő hazájának forró vérű társadalmából pár alakot, azokkal végig játszat egy olyan szerepet, melynek vége problemához vezet, de a mely problémát ő maga nem olda meg, hanem e feladatot rábízta a közönségre.

Igazan nem lehetne egyhamar eldönteni, mi hat darabjának főérdeme. Az alakok érdekessége-e, kiket előnk állít, vagy a szellemtől szikrázó s a mellett a melyen gondolkozó észről sugárzó szavak-e, melyeket ez alakok ajkairól elhangzani hallunk, vagy pedig a problema gondolkozásra készítő volta, mely a darab végén előnkbe tárul s a melytől szabadulni s káig nem tudunk?

Talán a három együtt teszi azt, hogy e színművek európai körutra ke hettek.

Nálunk elég jó előadásban került színre az este is. K o m j á t h y Bernardójában meg volt az erő, de nem volt meg a gyöngesség, vagy mondjuk a gyöngédség, melylyel az erő éles ellentétet képzett volna. Nem láttuk az okát, a miért őt az asszonya megveti és így nem volt előkészítve a néző szívvilága a nyers erő és bátorság megnyilatkozásában a fenségest es azt a hatalmat látni, mely egy erkölcsileg meghalt asszonyt új életre keltsen.

T ó t h Elek don Ricardo szerepében jól játszott. Jók voltak F á y Flóra, K o m j á t h y n é és B a r t a István is. Közönség kis számmal.

(bl.)

* **Színészek sztrájkja.** A főváros legfiatalabb színháza, mely annyi balszerencse közt és oly sok vizsáiy után a Szulamitnak, az elpusztíthatlan heber hajadonnak szerencsecsillagzatába jutott, ma este óta ismét komoly válság előtt áll. Azaz nem is annyira komoly, mint inkább érdekes ez a válság, mert egy egészen új zsánert: a s z i n h á z i s z t r á j k o t készült megismertetni a közönséggel.

Leány is van a dologban. Egy kis kórlista leány. A Magyar Színház részvénytársaság elnöke Filó János elment a Fifi operett próbájára. Ott nagyon kedélyesen tracscolni kezdett a kórlista-leányokkal, különösen Ó-vel, a miért is a színház igazgatója Beöthy László leintette. Ezt Filó ur nagyon zokon vette, válasz mányi gyűlést hívott össze, s Beöthy

igazgatót állásától egyszerűen felfüggesztették. Beöthy aztán az esti előadás végeztével a színpadra gyűjtötte a személyzetét és felolvastá előttük tiltakozását a R. T. ez eljárása ellen, szöve :
Ez ellen ezennel tiltakozom, föntartván állásommal járó összes jogaimat; tiltakozom továbbá az ellen, hogy kötelességem teljesítésében, mely felelősséggel jár, ily rövid uton, egyoldalulag, engemet megakadályozzanak, tiltakozom az ellen is, hogy bárkit a szerződés szerint jogosan engem illető teendő végzésével megbizzanak s mert mindezt nemcsak a magam, hanem a RT. érdekében cselekszem, el nem ismervén a felfüggesztés jogsultságát, teendőimet kötelességszerűen folytatni fogom.

Amennyiben engemet ebben a RT. közegei megakadályozni akarnának, anélkül hogy törvény és rend szerint inrétetnék el ügyem, föntartom magamnak, hogy a törvény előtt keressek elégtételt s teljes kárpótlást a rajtam állásomban elkövetett igazságtalansáért és a RT. igazgatóságára h á r i t s a m mindazokat a károkat, melyek ez ellenem való eljárásból a színházi vállalatot érik.

A személyzet megéjenezte a direktort ki tehát folytatja működését addig, a míg a Részvénytársaság erő-zakkal meg nem gátolja ebben ha pedig ez az erőszak megtörténik, törvény elé viszi a dolgot.

A színház művészei és művésznői pedig e g y h a n g u l a g e l h a t á r o z t á k h o g y a z i g a z g a t ó p á r t j á r a a l l j a n a k é s h a i g a z s á g t a l a n s á g e s n é k r a j t a — s z t r á j k o l n a k. Ez volna az első színházi sztrájk.

Színházi műsor.

Kedden, jan. 23. bérlet «C» A kis lord. Vigjáték.

Szerdán, jan. 24. bérletszűnetben, fényes kiállításal, új díszletekkel és jelmezekkel újdonságul először: A görög rabszolga. Operetts Csütörtökön, január 25. bérlet «A» Ugyanez.

Penteken, január 26-án bérlet «B» Ugyanez.

Szombaton, január 27-én bérlet «C» Ugyanez.

H I R E K.

* **A debreczeni lelencház ügye.** A városi tanács tegnap d. e. D é g e n f e l d József főispán elnökletével tartott ülésén foglalkozott a lelencház ügyével. A Fehérkereszt indítványát, hogy Debreczenben lelencházat állít fel, tárgyalta a tanács. A január 31-iki közgyűlés napirendjére ohajtották a lelencház ügyét kiüzni. A tanácsülésen hosszasan tartó vita fejlődött ki az lelencház felállítás ügyében s a vita eredménye az lett, hogy a lelencház ügyét nem tárgyalta januári közgyűlésen még pedig az okból, mert az ohajtja, hgy a l e l e n c z h á z a t D e b r e c z e n b e n a h a t ó s á g s a t á r s a d a l o m k ö z r e m ö k ö d é s é v e l á l l i t s a k f e l. E végből a tanács kebeléből R o n c s i k Lajos tanácsos elnökletével öt tagu bizottságot küldött ki, melynek tagjai: Á b r a h á m László főügyész. A c z é l Géza fő mérnök, S z a b ó József főszámvevő és B é s z l e r Károly tanácsnok, mely bizottság javaslatot készít, miként s milyen költéssel állíthatják fel a lelencházat.

A városi tanácsnak teljesen igaza van, mikor a társadalomnak jelentékeny szerepét ohajt juttatni a lelencház felállításában. Az okot is sejtjük, mely e határozott megatartásra készítette a tanácsot. A debreczeni társadalom megváltozása n é l k ü l, mint tenyt írjuk le az alábbi szavakat. Ország, világ előtt ismeretes jótékonyaságról »Debreczen város.«

De tessék utána gondolni, hogy valamennyi kulturális-humánus és egyéb, az emberiség érdekét szolgáló intézmény támogatásról volt és van szó, ott tulajdonképpen mindig csak »Debreczen város« szerepel. Egyesek áldozat készségével, tettekben megnyilatkozó emberbaráti szeretetével mindig találkozunk, de olyan jelenséget, hogy valamely nemes ügy érdekében az egész debreczeni társadalom-akcióba lépjen, nem igen látunk. A város maga a míg és a mit tehetett, addig azt megtette és megteszi ma is, de hogy az ilyen kiadásokkal mennyire tud van már halmozva, annak szemléltetésére legyen elég egy tény feltűntetnünk. Eltekintve népkonyhától, szegényháztól s minden más a szegények ügyét szolgáló intézménytől, a közvetlenül a városhoz forduló szegény nép között évenként több mint hármincz ezer forintot oszt ki.

Egyáltalában nincs okunk a »város« humanitásának hiányára gondolni akkor, amikor a leleczház kérdésénél azt mondja a debreczeni társadalomnak: segítse is!

Csak az a kérdés, lesz é, a ki meghallja e szavakat?

* **Mikor lesz városi közgyűlés?** Debreczen város törvényhatósági bizottsága januári közgyűlését a jövőhéten kedden, azaz a hó 31-én tartja meg. Tegnap volt a közgyűlés tárgyait előkészítő első s lesz még a héten két ilyen teljes tanácsülés.

* **Helyreigazítás.** Tegnap lapszámunkban a függetlenségi kör báljáról hozott részletes tudósításba hiba csuszott be. Nevezetesen a bálnak balanyai tisztét mivel B. Nagy Jánosné asszony beteg volt ez alkalommal, tehát nem ő, hanem K e r t é s z Jánosné asszony viselte. Egyben, ha a balon jelenlévő névsorába talán névcsere, vagy egyéb hiba csuszott volna be, az érdekelteknek e helyen kérjük szíves elnézését.

* **Jóváhagyott közgyűlési határozat.** A katonai elhelyezési raktár elhelyezése tárgyában hozott közgyűlési határozatot a belügy miniszter jóváhagyva ma visszaküldte. Az elhelyezési raktár elhelyezésére egy telekcserre adott alkalmat, illetve az elhelyezés e telekcserével áll összefüggésben, mert a régi rozoga raktárt jónak látták megújítani s egyszerűsíteni az elhelyezésen is némileg változtatni.

* **Főolvasás a tanári körben.** A debreczeni tanári kör látogatott gyűlést tartott f. hó 20-án. A gyűlés napirendjét különösebben érdekessé tette Sinka Sándor ev. ref. főgymn. ig. felolvasása, ki a legfontosabb külföldi tanügyi mozgalmakat ismertette. Főképp a reform. középiskolákkal foglalkozott, melyek azt a célt akarják megvalósítani, hogy közelebb hozzák egymáshoz, vagy ha lehet, egyesítsék a gymnasiumot, reálgimnáziumot és reáliskolát. Ehhez, valamint a többi fölvetett kérdésekhez élénk vita fűződött, melyben résztvettek Dóczy Imre a kör elnöke, Varadi Károly a kör alelnöke, Kardos Albert, Pogány Kornél s maga az előadó Sinka Sándor.

* **Ülések a városházán.** Ma délután a jog- és pénzügyi bizottság tart ülést a városháza nagytanácstermében és az ispotály rendezésének ügyét tárgyalja. A bizottság csütörtökön délután ismét tart ülést. A számonkérésék ülése január 29-ikén lesz.

* **Érdekes bűnügyi tárgyalás.** Özvegy V e r e s s Lászlóné család bukás büntetése és vétkes bukás vétsége miatt helyezettelt vad alá. Tegnap tartották a bűnügyi végtárgyalást ez ügyben, mely reggeli 9 órától esti 7 óráig tartott. A vádlott védője dr. Király Péter, a nagylehetségű fiatal ügyvéd volt, kinek másfélóráig tartott védőbeszédét nem csak a bíróság, de a nagyszámu közönség is feszült figyelemmel hallgatta végig. Az ügyészséget dr. N a g y László alügyész képviselte. A védőbeszéd elhangzása után vádlottat a család

bukás büntetése vádjára és következményei alól felmentették, vétkes bukás vétsége miatt pedig 100 korona bírságra ítélték. Ugy a felek, mint a királyi ügyész az ítéletben megnyugodtak.

* **Az orvos-gyógyászati egyesület f. hó 27-én délután 5 órakor tartja rendezésű közgyűlését egyleti helyiségében.** A közgyűlésnek tárgyai; 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztárvizsgáló bizottság jelentése. Költségvetés elkészítése. 4. Könyvtárvizsgáló bizottság jelentése. 5. Esetleges indítványok. 6. Dr. P o p p e r Alajos előadása: »Az életbiztosítás ügye a biztosító orvos szempontjából.« A közgyűlésre a tagok ez uton is meghívotnak. T i t k á r.

* **Megkisebbitett súly egység.** A földmívelésügyi miniszter abból az alkalomból, hogy a kötelező koronaérték számítás ez év elején életbelépett s hogy a budapesti áru- és értéktörzsde akként határozott, hogy a hivatalos árfolyam jegyzékekben a gabonára nézve az eddig érvényben volt 100 kilogrammos súlyegység helyett 50 kilogrammos súlyegység jegyzetessék: valamennyi törvényhatósághoz és valamennyi gazdasági egyesülethez leiratot intézett, melyben felhívja őket, hogy különösen azok a kisgazdák, földmivesek és munkások, kik ezen intézkedésekről, a hírlapok útján egyáltalán nem, vagy nem kellő időben értesülének, azok nagy horderejű saját érdekében úgy hivatalos, mint társadalmi uton minél behatóbban figyelmeztessenek.

* **A mi festőművésznünk.** B o s z n a y István kollegiumi rajztanáról van szó, aki a Műcsarnokban ismét több képet állított ki. Keszler József műkritikus ezek közül az »Őszi reggel«-ről azt mondja, hogy közel áll a remekhez. Pedig sokkal melegebb, mint egy őszi reggel. De hiszen nemis azt kell benne látni, mert a cím semmi — a k é p m i n d e n.

* **Kereseti adó eltörlése.** Egyik pénzügyigazgatóság jelentése alapján kijelentette a pénzügyminiszter, hogy a közsékre és városokra a borítal adó és husfogyasztási adó beszedési jogának bérbevétele után az 1899 és 1901. évekre kivetett harmadik osztályú kereseti adó mult évi július elsejétől vagyis az 1899. VI. t.-cz. életbelépésének napjától kezdve és a most idézett törvényekben foglaltakra való tekintettel hivatalból törölendő.

* **Botrány az utcán.** Tegnap este 9 óra után, a színház közelében nagy népcsődület támadt. Három részeg alak, Szántó Imre és társai megtámadták Balogh Gábor iparost, a ki egy nővel ment gyanútlanul az utcán. A részeg legények a védtelen iparost alaposan el is verik, ha rendőrök nem érkeznek a színhelyre. Ekkor Szántó kést húzott elő zsebéből és azzal a rendőr felé csapott, a ki nek szerencsére sikerült a késszurás elől kitérni, Szántót és társait letartóztatták.

* **Pajta feltörés.** Ugy látszik napi rendszeren van a pajta feltörés. Ma jelentést tett a rendőrségen N a g y Józsefné, a postakerti csösz felesége, hogy a K o z á k Mihály pajtáját ismeretlen tettesek feltörték s onnan butordarabokat, baltát, fűrészt, több mennyiségű babot s meg sok mindenféle elvittek. A rendőrség nyomoz.

* **Az osztrák politikai helyzet.** A K ö r b e r k b i n e t n e k nem lévén parlamentje, osztrák hivatalos lap nem hivatalos részében közreadott kommunikéjében mutatkozik be, hirdetvén a nemzetiségi megegyezés szükségét mellett a gazdaságpolitikai koncentrációt, s ennek akar fordítani. K ö r b e r osztrák miniszterelnök, mint Bécsből jelentik még ezen a héten Budapestre utazik, hogy tanácskozzék a magyar kormányval a kvótadeputáció összeállításáról.

* **Érdekes aranypénz-lelet.** Temesvárott a gyárvarosban, érdekes régi arany-

pénzekre bukkantak. A közuti villamos telepéhez közel Müller József és Teiner György munkások egy korhadt fát ástak ki s közben ásójuk csillogó aranyba ütődött. Negyvenkét darab arany feküdt egy halomban s elmosódott írásukon csak annyit lehetett kivenni, hogy mindannyi törökpénz a tizenhatodik századból való.

* **Egy különösen megtisztelő kitüntetésben részesült a Berliini és Bécsi »Veres Kereszt«** mert a Porosz herceg Joachim királyi fenség a K O S M I N kiváló tulajdonságai felől a legmagasabb megelegedését nyilvánította. Még más hercegségek is tetszésüket fejezik ki ezen új a »K O S M I N« száj és fogviz iránt, mely ujjal bizonyítja a kiválóságát.

Mulatságok sorrendje.

Január 27-én. A polgári kör bálja a Bika szállóban.

Január 27. Önkéntes tűzoltók bálja a »Margit« fürdő disztermében.

Február 1-én. A jogász és tisztviselő kör evez estélye a »Bika« szálló disztermében.

Február 3-án. A vasuti gépműhely tagjainak bohóczestélye a »Bika« szálló disztermében.

Február 4-én. Az »Iparos kör« bálja a »Bika« szállóban.

Február 7-én. Máv. altisztek bálja a Bika szállóban.

Február 10. A veres-kereszt egyesület mulatsága a »Bika« szállóban.

Február 17. Az izr. nőegylet bálja a »Bika« szállóban.

Február 18. Iparos ifjak önképző egyesületének bálja a »Bika« szállóban.

Megálmodott gyilkosság.

— A telepátia csodája —

Van-e telepátia?

Sokan hisznek benne, mások agyémnek hiszik. — Azt is mondják: a babonának új divatos formája. A kik hisznek benne, a kételkedőket példákkal győzik meg.

Százával tudnak példákat fölhozni, a mikor valaki megérezte, megsejtette, vagy megálmodta, hogy ezzel, meg ezzel, a ki több száz mérföldnyire van, mi történik.

Az alábbi eset, a mely Nagyváradon történt szintén nagyon alkalmas arra, hogy a kételkedőket meggyőzze. A telepátianak megdöbbentő, szomorú esete az, s vele most a bíróság is foglalkozik.

Hezsed biharmegyei községben történt. Rosenberg Mark házaló a vidékre utazott, s azt mondta feleségének, hogy néhány nap mulva jön haza.

Pár nap mulva — körülbelül akkor a mikorra Rosenberg hazajövetelét ígerte, — a feleségének rémes álma volt. Azt álmodta, hogy férjét kirabolták, ezután megégették.

Rosenbergné az álomrémületből felébredt s amikor fönn volt, óriási aggodalom fogta el. Felköltötte a gyermekeit.

— Gyerekek, rosszat álmodtam a papáról. Imádkozzunk, hogy valami baj ne érje.

És az anya meg a gyermekek összetették a kezüket s együtt imádkoztak, hogy jó apjukat minden rossz elkerülje.

De az asszonyt az álom nem hagyta nyugodni. Reggel, mielőtt felkelt, elment a közeli erdőbe. Azt álmodta, hogy ott, az erdőnek egy részén rabolták ki és égették meg a férjét.

Az asszony bement az erdőbe és kétségbeesett rémületére ép a megálmodott helyen férje botját találta; a bot mellett megszenesedett csontdarabok heverték. — Mintha csak az álom teljesült volna.

A férj azóta nem került elő, pedig ilyen soká nem szokott soha elmaradni.

A szerencsétlen, lelkében megrendült asszony jelentést tett a csendőrségnek, a mely nagy apparátussal nyomozza a csodás telepátikus esetet.

Az angol lóvásárlás.

F. hó 16-iki számunkban „erdekes vendég” czim alatt hírt adtunk arról, hogy a januári lóvásáron Haddikens angol ezredes 160 lovat vásárolt azon czélszél, hogy azokat az angol katonaság a transzváli harczterem a szabadság elnyomására felhasználhassa.

A „D. E.” f. hó 21-iki számában „a debreczeni lovak és az angolok” czim alatt e hírt teljesen lezárítottuk és egynémelyik hírvadász által kombinált dolognak mondja.

Hogy teljes világosságot vessünk e kérdésre, kénytelenek vagyunk kijelenteni, hogy az angol kormány Hauser Lipót szabaddai lókereskedővel — a kiról a D. E. is tesz említést — szerződést kötött, mely szerződés értelmében nevezett lókereskedő bizonyos időn belül 5000 lovat köteles Haddikensnek — ki a lóvásárlást ellenőrzi — átszolgáltatni. Hauser Haddikens ezredessel az angol kormány részére a debreczeni lóvásáron — mint jeleztük volt — tényleg 160 lovat vásárolt is.

A „fiat institia” elvét szem előtt tartva kijelenthetjük, hogy nem közönséges hírlapi kacsa az, a min a D. E. nemcsak mosolyog, hanem ellenünk gúnyolódik, hogy tudniillik Hauser Szabaddkara szállíttatja az itt vásárolt lovakat és csak ott adja át azokat az angolnak; mert a dolog úgy áll, hogy Szabaddkán — a hová Haddikens angol ezredes is utazott — angol tiszték által alakult lóvásárló bizottság időzik s a különféle vásárokon összevásárolt lovak csak akkor küldhetők rendeltetési helyükre, ha a lóvizsgáló bizottság ily értelemben határozott.

Hogy különben Haddikens angol ezredes tolmácsával ényleg városunkban időzött a vásár alkalmával, arról P. ur — a D. E. cikkek írója — meggyőződést nyerhet, ha az „Arany Bika” törzskönyvébe betekint. De úgy tetszik, P. ur a debreczeni vásárral is érdekelt egyéniség s csak magát kompromitálja, nem tudja, mint egy laikus, hogy mi történik a „Debreczeni vásár”-ban.

Hírünk valóságát határozottan fenntartjuk. Hozza ezt az angol lóvásárlási mozgalmat az „Újvidék” s más delvidéki lapok, csak a „D. E.” nem akarja látni.

Az a geográfiai ismeret pedig, hogy a lószállítás Dél-Afrikába például Durbanba, mely a hadviseléshez legközelebb fekvő kikötő Debreczenből hamarabb volna elérhető, mint Szabaddkáról, megengedjük, hogy „P.” ur alaposághoz tartozik s nekünk nem szándékunk geográfiai disszertatikat tartani. H. J.

Egyház.

Schönerer kilépése a róm. kath. egyházból. Most egy éve kezdődött meg Ausztriában a „Los von Rom” mozgalma, a melynek egyik legheftalmasabb mozgótagja Schönerer kijelentette, hogy mihelyt a Rómától elszakadtak száma 10.000-re emelkedik, ő is azonnal ki fog lépni. A kikötött szám úgy látszik betelt mert Schönerer a napokban csakugyan kilépett a r. kath. egyházból.

KÖZGAZDASÁG.

Munkaközvetítés.

Régen olyan egyszerű dolog volt a munka közvetítés. Szinte magától csinálódott. A ki munkát keresett, kiállott a piacra s a kinek munkára volt szüksége, az is oda sietett. Ha volt lézengő a piacon, volt munkás, ha nem volt, akkor hát másfelé, a szomszéd helységbe kellett elnézni érte. — Ez mind megváltozott. A modern ipari és gazdasági élet már bizonyos kvalifikációt, még pedig gyakorlati kvalifikációt feltételez a munkás részéről. A régi munkás, vagy nevezzük napszámosnak, mindent elvállalt s jobb erőhiján mindenre alkalmazható volt. Ma is elvállalna mindent, de az ipar ma már annyira fejlődött, hogy nem alkalmazhatunk mindenkit mindenre. A gazdasági élet többi ágában is az arravalóság már a mérvadó.

A kormány tehát ebből a szempontból is igen jól tapogatózott, a mikor elhatározta, hogy a munkaközvetítésbe rendszeresít hoz be s a kínálat és kereslet közötti külföldötet kiegyenlíti. Valami központi intézetnek kell lennie, a ki számon tartja egyrészt azt, hogy hol milyen erőre van szükség, másrészt azt, hogy hol milyen erő kapható. Ezt az intézet, illetve intézményt valósította meg a kormány, amidőn a munkaközvetítő intézetet felállította, illetve létesítéséhez hozzájárult.

Eleinte nem igen biztunk hozzá, hogy csakugyan enekes halott lesz belőle. A kormány annyi mindenféle kezdeményezést már s annyiszor cserben hagyta már azokat, a kik beléje helyeztek bizalmukat s ígéretére légvárakat építettek, hogy most is ilyesmitől tartottunk. De most már ki vannak nevezve az új intézmény főbb hivatalnokai is, a főváros s a kamara is megszavazta hozzájárulását a költségekhez s így nincs okunk kételkedni benne, hogy az egyszer a szép szó, az okos ígéret csakugyan tette válik.

De mikor így örülni szeretnénk magunkban a siker fölött, összehasonlítjuk a nagy czélt, amely kitűzetett s az eszközöket, a melyekkel annak elérésére indulnak. S nem felejtjük el aggodalmainkat. Hiszen nem kevesebbről van szó, mint körülbelül egy millió munkásnak — mert ennyire tehető az időnként munkakeresők száma — elhelyezéséről, illetve munkával való ellátásáról, közgazdasági szempontból helyes és megfelelő alkalmazásáról.

Ezt a nagy feladatot pedig nagyon nehéz olyan intézménnyel megoldani, a melynek berendezésére és egy évi fentartására összesen harmincezer koronát reszkíroznak. Ekkora anyagi erővel némi eredményt lehet ugyan biztosítani, de magát a feladatot megfejteni soha. Nálunk egyáltalában az a hibája minden kezdeményezésnek, hogy kis méretekben batoratlanul fognak hozzá, miut a maguk a kezdeményezők sem bíznakak a sikerben. Pedig ennek az intézménynek a létesítésénél már eleve meg lehetnek volna győződve az illetékesek, hogy csak sikert aratnak és melegegdedést bintenek a tarsadalom legingadozóbb existenciái köze.

Nem harmincz, de háromszázezer korona sem volt volna sok a nagy és üdvös cél megvalósítására.

Hanem hát ezen túl vagyunk. Nincs több harmincezer koronánál, hát ennyinek is elégnek kell lennie. S örüljünk, hogy intézőink szűkkeblűsége mellé még ennyi is rendelkezésünkre áll s hogy a hivatalos munkaközvetítő már február 1-én megkezdte működését. Ha majd látják, hogy csakugyan hézagot pótló szervezete teremtettek benne s erről az előtünk levő legkeményebb téli hónapból megfognak győződni, akkor, a tél jegével együtt, a szűkkeblűség is engedni fog s az intézménynek a legszeleesebb alapokon való kiépítésére akkora összeget fognak előteremteni, a mekkorára epen szükség lesz. Csak attól mentsen meg bennünket, még pedig úgy munkásokat, mint munkaerőre szorultakat az ég, hogy ezt az intézményt is magánérdekű szolgálatába éreszszék s a részrehajlás, vagy tudatlanság játékszerévé tegyék.

Kamarai közlemények.

S z a b a d a l m i l e i r á s o k. A m. kir. szabadalmi hivatal a következő szabadalmak leírását küldte be: Oldalt kezelhető kapcsolás vasuti járműves számára. Tűzifa fűreszelő-gép. Változtatható kirakat állvány. Tésztakeverőgép. Tejhűtő berendezés. Burgonya kiemelő gép. Boronálási felszerelés kétfős ekékhez. Ujitasok ellenőrző pénztáron. Biztonsági hajsütő lámpa. Trágyaszóró gép. Betűöntő és szedő gép. Készülék levegőgyűjtő szekrényekhez, a küldemények automatikus lebélyegzésre. Foltzó készülék varrógépekhez. Javított szedőgép, Gyufagyártó gép: Burgonya tisztító gép. Berendezés ajtóknak egytávollekvő pontról történő elzárására és nyitására. Fűtő és szellőztető berendezés. Több sorú kézi öntöző gép. Eljárás falak és épületek elmozdítására. Kocsiemelő készülék Köhásító gép. Védőberendezés villamos vasutak

felső vezetékén. Mindazok a kik a talányok iránt érdeklődnek a szabadalmak leírását és rajzait kamaránknál megtekinthetik.

Különös,

hogy némely ember, aki valamibe hozzászokott, határozott ellenszenvet érez egy új dologgal való kísérletezés iránt, még akkor is, ha be van bizonyítva, hogy az addig használt szernek csekélyebb az értéke, mint az újnak. Így van ez a többi között a szájjavítól is. Az illető, aki hozzászokott egy készítményhez, pusztán megszokásból elmulasztja egy jobb szerrel próbát tenni. Ez idő szerint a „Kosmin” van elismerve a legjobb szájj- és fogviznek, mert ez fertőtleníti a szájjüreget, erősíti a foghúst és konzerválja a fogakat. Aki a fölötté üdítő és jóízű „Kosmin”-nal csak egy kísérletet tesz, vágyat fog érezni annak állandó használatára.

Egy palack, mely sokáig eltart, 1 frt, kapható a gyógyszerárakban, jobb drogua- és illatszertületekben. — Vezérképviselőség: Maximilian Fessler Bécse, III. Hintere Zollamtsstrasse 3.

Nagybani raktár Budapestben, Török Józsefnél.

CSARNOK.

Az új yacht.

Írta: Szomaházy István.

Még jóformán le sem szállt a kupéból, mely Nizza illatos égája alól idáig hozta, már az ablakból megkérdezte Pétertől:

— Kész-e a yacht?

— Jött levél a hajóacstól. Felelt Péter, csak jöjjön haza, majd elolvashatja, Péter egy szakálás csunya nagybácsi volt s egy kissé adta a rideget, de valójában nagyon meleg és szánakozó szív dobogott a kebleben. A szép, ideges asszonyt akként rakosgatta bele mindenféle meleg bundákba, mint egy álmos, beteg gyermeket, ki egy erős férfi gondjaira van bízva.

A fűtött lépcsőházban kipirult arccal csókoltak kezét a cseledek, a világoskék szobaleány örvendve csapta össze kezét;

— Ó, mennyivel megfrissült a nagyságos asszony!

Gitta türelmetlén kedett:

— Hamar azt a levelet, látni akarom!

Felőrai keresgélés után Peter csakugyan megtalálta a falusi hajóács levelet, melyben a naturalisált olaszmeister alázatos hangon kéri a nagyságos asszonyt, hogy a yachtot tekintse meg, mielőtt véglegesen elkeszült. Az Aranyrózsá bordái már erősen állanak, a múlt héten a kátrányozást is elvégezték, most csak festeni, aranyozni kellene, hogy kellő díszszel futhasson ki tavaszra az öbölből, a tó szabad hullámainra.

— Nagyszerű, tapsolt Gitta, reggel azonnal elutazunk!

Péter ünnepélyesen megbóráncozott.

— Mit gondolsz dörmögte, ebben a hidegben a Balaton mellé!

— No, ugyan, nevetett Gitta, félek is én a Balatontól. Úgy be fogok burkolózni, mint utazó nagymama!

Ne légy gyerek, örülj, hogy egészséges vagy megint!

Gitta az ajkára tette a mutató ujját.

Ha megengeded, szól, befejezzük a tárgyalást. Nem kell jönnöd, magam is tudom az utat.

Kabatosan, a hogy az utról megjött leült a zongora mellé, s egyik kezével kiverte azt a keringőt, melyet a nizza virágünnepén hallott a felpánlikázott olasz orchestrumtól. Bombonjai nem lévén cókókat szórt Péter felé, ki a forró théat kavargatta.

A fürdőhely, hol nyaranta finom csipkés kalapok bukkantak ki a zöld lombok közül, szomorú és elhagyatott volt ezen nap-sugaras februári reggelén.

A vendéglőn, a kávéház ajtaján rozsdás lakatok csüngöttek. a terasse, a nyári esték szép vacsorázó terasse a piszkos hóval volt befedve, a gyógyterem gránátszínű függőyei az igazság írodjában hevertek, a szegén, zongora hosszan pihent a nyári kinszenvedések után.

A kopar park szélén egy fiatal legény egykedvűen nézegette a szép asszonyt.

— Halja barátom! kiállt Páter, nincs itt eleven ember ebben a fészekben.

— A direktor Tihanyban ebédez a barátomnál, válaszolt a legény, de estig talán itt lesz, ha bevárjuk.

Csak a parkszéli csárda volt uyitva, ahol nyaranta a fiakerkocsisok tartlizoak, de Gitta most nyájasan borult a kövér vendéglősné nyakába.

— Ugy-e édes Pártosné nem ismer rám többé?

A kövér asszony két keze közé fogta Gitta rózsás arczocskáját.

Ö vendve kiállt föl:

— Dehogynem lelkem, dehogynem. A nagyságos asszony a 47-ből!

— Lesz-e valami ebéd? szólt Páter józanul.

— Hogyne lenne, már hogyne! szólt a vendéglősné, csak tesszen tizenkét órára vissza, térni!

Lementek a sétateren végig, egyetlen lélek sem jött szembe velök. A nagy hotelek hideg udvarait térdig érő hó fődte, de fenu a háztetön megvilant egy aranyos napsugar. A kis fotografáló atlier szakasztottan úgy nézett ki, mintha cukorból lett volna, a kertészházból füstfelleg kanyarodott ki.

A hajóműhely kis ablakából megpillantotta őket az olasz mester.

— 'Ozta Isten, 'Ozta Isten! kiálltotta már messziről.

A nagy üveges csarnokban kalapalt néhány legény, befejezelen hajórészek hevertek össze-vissza a műhelyben. Egy deszkán nagy aranyos betűkkel állott: 'Tihanyi tündér, angol csónakok feküdtek a hajódongák fölött, egy kis gőzöst lakkoztak éppen s erős terpentín szag töltötte be a levegőt. Gitta föllegzett s mint egy emléket szívta magába az olaj atható szagát.

A hajóács örömmel ujságolta:

— Az arany rózsá majdnem egészen kész csak éppen festeni csinositani kell. Tessék utánam jönni tessék...

A yacht külön állott a műhely terasse-án pompás, egészséges hajó volt, terjedelmes kabinnal, magas vitorlaarbocczal, sőt egy kis konyha is volt a hátul-só részén. Fogas kerekei még e pillanatban mozdulatlanul pihentek, de Gitta már látta, a hogy a langyos, ezüstös hullámokat habzsolják...

Megsimogatta, mint egy kedves paripát, s halkán ismételte:

— Gyönyörű.

Egyszerre édes emlékek árasztották el, kibámult a terjedelmes víztükörre.

Minden fehér volt, a vizen jegdarabok usztak. Messziről sem látszott más, csak a hegyek sötét arnyékai váltak ki a víz mögött. Még erősen télies volt a látvány, de mégis különös tavaszias áramlatok lengték meg Gitta angolos szoknyáját. Kezével megfogta a kalapját, hogy a szél el ne vigye, de már érezte a tavaszi zsendülést, az ébredő napsugarat a virágok illatát.

Elkapta a nyarias bangulat, szinte látta a fürdőhid eleven hullámvonalát, a sétáló asszonyokat a férfiak világos kalapját. Mintha a szentiványi álom tünderei játszottak volna vele, egyszerre maga körül érezte a nyári akonyok könnyű fátolát, az érkező hajó zöld lámpáját a kószáló csónakokat, a nádast. A hajladozó hullámos nádast, mely szét nyilik a csónak hegyes orra előtt s kalászái bizalmasan áthajolnak, miközben sikongató madarak lármája hallatszik ki, s poeikus békák kuruttyoleak, melegen otthoniasan.

Gitta nem feledi el a legutolsó c ónakutat, s úgy érzi nem is fogja elfelejteni sohasem.

Mert bár ideges, könnyüvéru asszonyka, de komoly és kötelességtudó, mert igazi hős.

Mint egy csinján nevelt kis hercege, irtózik mindentől, a mi durva vagy köznapi.

Irtózik a szenvedélyek piszkosságától, a melyek őt elremitik. Egy édes, csilingelő gyöngyvirág ez az idege: asszony, akit a sár bizonyosan megölne.

Es minthogy a miniszteri titkárok nem igen hasonlítanak a mesebeli hercegekhez, kik virágillatból és harmatcseppekből ének, egy este végre is elérkezik az idő, mikor könyezve rivall rá:

— Menjen! Sohasem lassam többé!...

Es látja mégis, most is, a hajóműhely terasse-án, ép úgy, mint a nizzai hangversenyterem márványoszlopai közt. S míg az talán léha szerelmi kalandok után jár valami eldugott lépcsőzeten, a poetikuss asszonyka lelkén édes fájdalommal villanik át az utolsó alkony bangulata.

A hajóács elégedetlen simogatja meg sárgarépa alakú szakalát.

Április végén vízrebocsáthatjuk...

Jókedvű nevelés-el folytatja:

— A nagyságos asszony csak készítse el a pezsgős pa aczkot, amit az oldalához csap Mert remém, személyesen fogja felszentelni az arany rózsát...

Gitta ábándosan néz az olasz mesterre, mint egy szerelmes kolostori növendék.

Keztyüs kis kezét az öreg valaira téve, sóhajtvá mondja.

— Ki tudja Taglioni bácsi? ... Lehet, hogy sohasem fogok ide előnni többé, soha úgy erzem...

POLGÁR SÁNDOR

Utánzás ellen védve 16320. sz. n.

egyetem. gyakorlott orvosi mű- és kötszerész

BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 50. sz.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát saját gyártmányu orvosi, sebészi és beteg-ápolási tárgyakban. Saját találmányu, m. kir. szabadalmaz. Polgár-féle

sérvkötő,

haekötő, görsésér elleni gummiharisnya, orthopaediat készülékek, mű-lábak s kezek stb.

Valódi francia különlegességek F. Berguerand filis párisi gyárából.

Részletes képes ir-jegyzék ingyen és bérmentve.

1631/1899 v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. bíróságnak V. III 640/2—1899 P. számu végzése folytán közhírré tételik, miszerint Brüder Popper et Sohn és Noll Strose czég részére Kupfer József debreczeni lakostól 187 frt 16 kr. és 850 korona tőke, ennek e s e d e k e s 6% kamatai és eddig összesen 63 frt 58 kr. perköltség erejéig 1899 évi Deczember hó 2-án bíróilag le és felül foglalt és 1439 frtra becsült bolliárak és felszerelvényekből álló ingóságok 1900. évi január hó 29-én délelőtt 1/2 10 órakor kezdetét veendő és Csapó-utca 4 sz. alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adni.

Debreczen, 1900 évi Január hó 4-én.

Sugár Gyula
bírói kiküldött.

Csak Urak

kapnak: 2 Collectio 120 darab felette érdekes pillanat felvétel és egy szenzációs ujszerű collectio tengerentúli különlegességekről 16 színezett képet tartalmazólag, névjegy nagyságban. Ezen 3 collectio a pénz előleges beküldése mellett 1 frtba kerül (lehet levélbélyegekben). Utánvétel 30 krral több. Küldés bérmentesen és titoktartás mellett: Kann J Wien, II., Jägerstrasse 26.

A Mester-utoza folytatását kéoező uton a Hatvan-utcai kert mögött és a Köntös-kert előtt elterülő 16 hold beltelek 310—315 □ öles avagy ennél nagyobbk parcellákban házhelyeknek □ ölenkint 2 frt — 1 frt 50 kv., illetőleg 1 frtjával igen előnyös fizetési feltételek mellett eladó.

Értekezhetni Dr. Sz. Nagy Kálmán tulajdanoossal (Hatvan-utca 15.) vagy Szilágyi Imre megbízott ügyvéddel [Csapó-utca 4 sz.]

1 főnyeremény 100.000 kor. értéktárgy,

3 főnyeremény egyenkint 20.000 kor. értéktárgy stb.,

20% levonással készpénzben nyerhető

a Budapesti Poliklinikai Egyesület kórháza javára rendezett

Nagy Jótékonysági Sorsjáték

egyetlen sorsjeggyével.

Minden sorsjegy még négy huzáson utánfizetés nélkül játszik, daczára annak egy sorsjegy ára

csak egy korona.

III-dik huzás visszavonhatlanul

már holnap Január hó 24-én.

Sorsjegyeket ajánl a

Nagy Jótékonysági Sorsjáték

kezelőse, a Budapesti Poliklinikai Egyesület kórháza javára,

Budapest, IV., Kossuth-Lajos-utca 1.

továbbá az összes bankok, váltóházak, postahivatalok és a magy. kir. államvasutak személypénztárai és minden jóhánytőzsde.

Ületi könyvek nagy raktára

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélboriték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Evi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítására.

Rovatos ivenek, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.